

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Mfv.II.10.420/2016/4.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Szolnokiné Dr. Csernay Krisztina előadó bíró
Sipőczné Dr. Tánczos Rita bíró

A felperes:

Az alperes:

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: akciószolgálati pótlék megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Egri Törvényszék 2.Mf.20.009/2016/3.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.225/2015/7.

Rendelkező rész

A Kúria az Egri Törvényszék 2.Mf.20.009/2016/3. számú ítéletét az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.225/2015/7. számú ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezi és a közigazgatási és munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Az alperes felülvizsgálati eljárási költségét 10.000 (tízezer) forintban állapítja meg, míg a felülvizsgálati eljárás illetéke az állam terhén marad.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] A felperes az E. Főkapitányság P.-i Rendőrőrs állományában járőr, majd járőrvezetői beosztásban teljesített szolgálatot. A felperes 2012. március 20-a és 2014. május 31-e között összesen 2994 óra időtartamban vett részt országos és területi szinten elrendelt fokozott ellenőrzésekben. A migrációs ellenőrzések alkalmával valamennyi külföldi gépjárművet meg kellett állítania és a rakodó felületet át kellett vizsgálnia. A közlekedésrendészeti akciók során valamennyi járművet ellenőrizni kellett, ennek során szondát kellett alkalmaznia.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [2] A felperes a szolgálati panaszának elutasítását követően előterjesztett módosított keresetében a 2994 óra időtartamra 578.590 forint akciószolgálati pótlék és ezen összeg középidőtől számított késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint jogszabályi definíció hiányában a területileg vagy országosan elrendelt fokozott ellenőrzés vagy bármely meghatározott irányultságú területi rendőri intézkedés sorozatot az akció fogalma alá kell sorolni és a munkáltató nem mentesülhet a pótlékfizetési kötelezettség alól annak alapján, hogy az összevont rendőri intézkedést nem akcióként jelöli meg.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy a peresített időszakban a felperes országos elrendelésű fokozott ellenőrzésekben vett részt, azonban ez a napi beosztásához tartozó és beosztási illetménnyel honorált feladata volt. Érvelése szerint nincs jelentősége az érintett szolgálat elnevezésének, az elrendelés kiterjedési szintjének, mert az akciók és a fokozott ellenőrzések is tervszerűen történnek.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

- [4] Az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 7.M.225/2015/7. számú ítéletével kötelezte az alperest 578.590 forint akció szolgálati pótlék és ezen összeg 2013. május 5-étől járó késedelmi kamatának megfizetésére. Ítéletének indokolásában a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 254. § (2) bekezdés b) pont 7) alpontja, továbbá a Hszt. végrehajtásáról szóló 140/1996. (VIII.31.) Kormányrendelet (a továbbiakban: R.) 57. §-a alapján azt vizsgálta, hogy a perben hivatkozott fokozott ellenőrzések milyen szervezetségi szinten kerültek végrehajtásra. A Kúria eseti döntésére hivatkozással megállapította, hogy amennyiben a fokozott ellenőrzés országos, illetve területi szintű, akkor a pótlék az igénybevétel, illetőleg a szolgálati feladat különlegességének vizsgálata nélkül jár. Minthogy a perbeli esetben a hivatkozott - migrációs és közúti - fokozott ellenőrzések országosan elrendeltek voltak, a felperest a kimunkált 2994 óra időtartamra megilleti az akciószolgálati pótlék.
- [5] Az alperes fellebbezése alapján eljáró Egri Törvényszék a 2.Mf.20.009/2016/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Álláspontja szerint a fellebbezésben hivatkozott R. 28. § (1) bekezdése egy általános megfogalmazás, amely keretet ad ahhoz, hogy az egyes pótlékokra jogosító feladatokat meghatározzák. Az R. 57.§-a akciószolgálati pótlékokra jogosító feladatként azt határozta meg, hogy a hivatásos állomány tagja az állományilletékes parancsnok által szolgálati feladat végrehajtása érdekében elrendelt országos vagy területi akcióban vegyen részt, vagyis a

különleges szolgálati feladat felvetése a perbeli esetben szóba sem kerülhetett. Kizárólag annak volt jelentősége, hogy az állományilletékes parancsnok országos vagy területi akcióban való részvételt rendelt el, amelynek ténye nem volt vitatott. A további felhozott körülményeknek – így az R. 28.§-ában foglaltaknak – nem volt jelentősége, az nem jelent többlet előírást a pótlékra való jogosultság megállapításához.

A felülvizsgálati kérelem

- [6] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát, továbbá a felperes felülvizsgálati eljárási költségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet nem adta indokát annak, hogy ítélete meghozatala során miért hagyta figyelmen kívül a pótlékjogosultság általános feltételeit meghatározó R. 28. §-át. A bírói gyakorlat más pótlék – így a veszélyességi pótlék – iránti perekben a megállapíthatóságot mindig valamilyen többlettevékenységhez köti, ezért nem logikus, hogy ezt a jogerős ítélet az akciószolgálati pótlék esetén figyelmen kívül hagyta és elegendőnek tartotta, ha a fokozott ellenőrzést a területi vagy országos állományilletékes parancsnok területi vagy országos kiterjedéssel rendeli el. Ez az értelmezés helytálló lenne abban az esetben, ha az akció fogalmát a jogszabály pontosan meghatározná, ennek hiányában azonban az R. 57. §-ának rendelkezéséből kell kiindulni. A hivatkozott jogszabályhely akciószolgálati pótlékra jogosító, helyi elrendelésekre vonatkozó második fordulata ugyancsak megköveteli a többletet – a szolgálati feladat különlegességét – mint az R. 28.§-a, ezért a többletteljesítmény a területi és országos elrendeléseknél sem mellőzhető.
- [7] A Kúria 2014. évi I. számú határozatában nevesített valós összehangoltság és koncentrált rendőri szolgálati feladat a perbeli esetben csak közvetett módon, általánosságban jelent meg az ellenőrzések során azáltal, hogy sok esetben a feladatra vezényelt rendőri egységek részletes mozgási területét, létszámát és a közöttük meglévő összeköttetés módozatait részletező, a végrehajtást pontosan leíró helyi intézkedési tervek nem is készültek, a fokozott ellenőrzés során a elvégzett feladatok a napi szolgálati feladatok közé „ékelődtek be”.
- [8] Az alperes azt is panaszolta, hogy a Hszt. 254. § (2) bekezdése az alsó- és felső határ közötti mértékben megállapítható pótlékok esetében kifejezetten kiemeli az általános munkakörülményektől történő eltérőség vizsgálatát a mérték megállapítása szempontjából. A jogszabály munkakörülményeket említ, nem pedig munkafeladatokat, ezért a beosztás szerinti feladatoktól eltérő munkafeladatok szerepe a rögzített, százaléokban meghatározott akciószolgálati pótlék esetében sem lehet kérdéses.
- [9] Az alperes érvelése szerint a felperes az ellenőrzések alkalmával

általános rendőri feladatokat látott el, amelyet a szolgálati szabályzat minden rendőrként hivatásos szolgálati viszonyban álló részére kötelezettséggé tesz. Mindezek miatt nem beszélhetünk többlet teljesítményről, többletfeladatokról, az átlagostól számottevően eltérő, valóban kedvezőtlenebb körülmények közötti munkavégzéstől. Mindezek alapján a hivatkozott migrációs célú települési, közúti ellenőrzések, az ittas vezetők ellenőrzése az általános rendőri ellenőrzési tevékenység része.

- [10] Az alperes álláspontja szerint miután az akciók esetében jogszabályi meghatározás nem áll rendelkezésre, ezért az akciókhoz soroltan elrendelt intézkedéssorozatok esetében kizárólag az összehangoltság és koncentrálttság, mint jellemző semmi eltérést nem jelent a fokozott ellenőrzésekhez képest. Mindezek alapján a feladat tartalmát, többletjellegét kell alapul venni, amely nemcsak a pótlék nyelvtani értelmezéséből következik, hanem abból is, hogy már a helyi állományilletékes vezető által elrendelhető ellenőrzések esetében is csak a különleges, tehát az átlagostól eltérő többletet díjazza a jogszabály pótlék megállapításával. Ebből pedig az következik, hogy a magasabb elrendelés esetén is a többletfeltételnek kell teljesülnie.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [11] A felperes a módosított keresetében országos szinten elrendelt migrációs ellenőrzésekre, illetőleg közúti ellenőrzésekre alapítottnan igényelt akciószolgálati pótlékot. Az alperes az elsőfokú eljárásban csatolt iratában kimutatta, hogy a felperes a perbeli időszakban 2994 óra időtartamban vett részt - egymást részben átfedő - fokozott ellenőrzésekben, azonban a perben következetesen azt állította, hogy a tevékenysége nem jogosít akció szolgálati pótlékra, mert a hivatkozott fokozott ellenőrzések nem minősültek akciónak.
- [12] A Hszt. 254. § (2) bekezdés b) pontjában szabályozott, a teljesített óránként megállapított akció szolgálati pótlék fizetésének feltételeiről az R. 57. §-a rendelkezik. E szerint arra az jogosult, aki az állományilletékes parancsnok által szolgálati feladat végrehajtása érdekében elrendelt országos vagy területi akcióban, illetőleg különleges szolgálati feladatban vesz részt. Az akciószolgálati pótlékra jogosultság vagylagos jogszabályi feltétele tehát az állományilletékes parancsnok által szolgálati feladat végrehajtása érdekében elrendelt országos vagy területi akcióban való részvétel, illetőleg az illetékes parancsnok által szolgálati feladat végrehajtása érdekében elrendelt különleges szolgálati feladatban való részvétel.
- [13] A Kúria több eseti döntésében kifejtette, hogy az akció szolgálati pótlékra való jogosultság egyik feltétele körében a jogszabály azt értékeli, hogy a koncentráltan és összehangoltan ellátott szolgálati feladat milyen szervezeti szinten kerül végrehajtásra. Így amennyiben az országos, illetve területi szintű,

akkor az igénybevétel, illetve a szolgálati feladat különlegességének vizsgálata nélkül jár az illetménypótlék.

- [14] A Kúria elvi határozatában azt is kimondta, hogy a fokozott ellenőrzés végrehajtásában való részvétel esetén csak a tényállás kellő tisztázását követően lehet megalapozottan állást foglalni abban a kérdésben, hogy az elnevezésétől függetlenül pótlékra jogosító akciónak minősült-e. Fokozott ellenőrzés végrehajtása ugyanis annak elrendelésére jogosultak szabályozásából következően nemcsak országos és területi szinten, hanem helyi szinten is sor kerülhet. Utóbbi esetben azonban az összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység csak akkor jogosít pótlékra, ha egyszersmind különleges szolgálati feladatban való részvételnek is minősül (EBH 2014.M.I.).
- [15] A Kúria egyedi ügyben feltárt tényállás alapján már úgy foglalt állást, hogy amennyiben igazolt, hogy az országos, illetve területi szintű összehangolt, tehát bizonyítottan magasabb szinten szervezett, koncentrált és ennél fogva nyilvánvalóan intenzívebb szolgálati feladatellátás esetén - a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményére is tekintettel - nem lehet perdöntő, hogy a fokozott ellenőrzési terveket ki hagyta jóvá. Ez a megállapítás azonban nem lehet irányadó azokban az esetekben, amikor nem is folyt bizonyítás arra nézve, hogy a kimutatott fokozott ellenőrzések ténylegesen milyen szervezettségűek, milyen szintűek voltak, melyiket ki rendelte el.
- [16] Az előbbieken kifejtettek szerint a fokozott ellenőrzés minősülhet pótlékra jogosító akciónak. Minthogy az irányadó jogszabályok az akció fogalmára nézve értelmező rendelkezést nem tartalmaznak, a perbeli jogosultság feltétele csak és kizárólag az R.57.§-a alapján ítéltető meg.
- [17] A perbeli esetben a rendelkezésre álló iratokból nem lehet következtetést levonni, hogy az elrendelt fokozott ellenőrzések a bírói gyakorlat szerint akciónak minősülnek-e. Az iratokhoz nem kerültek csatolásra a hivatkozott fokozott ellenőrzéseket elrendelő parancsok, nem nyilatkoztak a felek arra sem, hogy ezek helyi szinten hogyan kerültek végrehajtásra, továbbá nem került feltárássra az sem, hogy a fokozott ellenőrzések koncentrálttsága és összehangoltsága milyen szintű volt. E körülmények vizsgálata nélkül nem lehet állást foglalni arról, hogy a hivatkozott fokozott ellenőrzések akciónak minősültek-e.
- [18] Fokozott ellenőrzésben való részvétel során a hivatásos állomány tagja a szolgálati feladatait teljesíti, amelyért a beosztási illetményt meghaladóan külön ellentételezés nem jár. Pótlék iránti igényt akkor alapozhat meg, amennyiben a szolgálat teljesítésének szervezettségét, koncentrálttságát, összehangoltságát vagy veszélyét az igénybevétel mértékét befolyásoló többletkövetelmény megállapítható. Mindebből következően a fokozott ellenőrzés országos vagy területi elrendelése önmagában - a szervezettség és koncentrált feladatellátás hiányában - nem minősül akciónak. Evvel ellentétes értelmezés esetén országos vagy területi szintű fokozott

ellenőrzés nem lenne megállapítható. Az akciószolgálati pótlék jellegéből és rendeltetéséből is az következik, hogy egyedi, kivételes, koncentrált rendőri tevékenység ellentételezése, így az egyidejűleg más szolgálati feladatokkal együtt végzett feladatellátás is értékelést igényel. A felperes keresete szerint a húsz hónap alatt csaknem 3000 órát kitevő akció fogalmilag sem lehet megalapozott igény.

- [19] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (4) bekezdése alapján a közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezte és a közigazgatási és munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
- [20] A megismételt eljárásban a feleket tájékoztatni kell a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről. Ennek megfelelően vizsgálandó, hogy a felperes a kimutatás szerinti fokozott ellenőrzésekben való részvétele megalapozta-e, illetve mennyiben az akció szolgálati pótlékre való igényt.

Záró rész

- [21] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban felmerült költség összegét a Pp. 275. § (5) bekezdése alapján csupán megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.

Budapest, 2017. március 8.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző